

Haft krzyżykowy

Křížiková výšivka

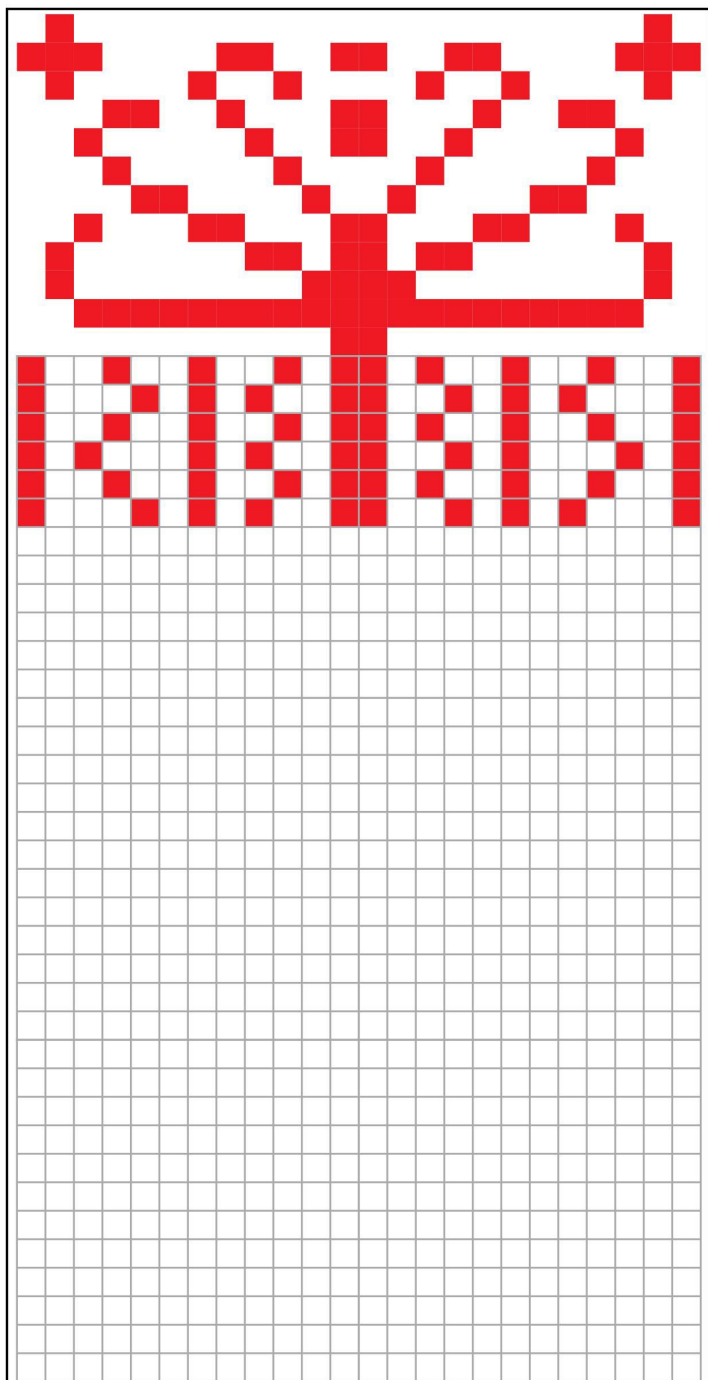
W wolnym czasie kobiety zajmowały się haftowaniem – to zdobienie igłą i nitką, wykonywane na tkaninie. Wśród góralek Beskidu Śląskiego popularny był haft krzyżykowy. Początkowo zdobiono nim tylko odzież, ale z czasem również obrusy, serwety, chusty lub ręczniki. Dzisiaj takim haftem wyszywa się również torebki, kosmetyczki, paski czy ozdobne poduszki. Do haftowania używa się cienkiej nici wełnianej lub bawełnianej, w jednym kolorze (czerwonym, bordowym i czarnym) – zwanej **harasem**. Charakterystyczną cechą tego haftu jest to, że rzędy ściegu krzyżykowego stanowią tło dla motywu, który tworzą (zawsze białe) niepokryte wyszyciami kawałki tkaniny.

Vo voľnom čase sa ženy zaoberali výšivkou – je to výzdoba ihlou a niťou vyhotovovaná na látke. Medzi Goralkami Sliezkych Beskýd bola rozšírená krížiková výšivka. Na začiatku sa nimi zdobil len odev, ale postupne aj obrusy, obrúsky, veľké šatky alebo uteráky. V súčasnosti sa takáto výšivka používa tiež na tašky, kozmetické tašky, opasky alebo dekoratívne vankúšiky. / Na výšívanie sa používa tenká vlnená alebo bavlnená niť, jednofarebná (červená, vínová a čierna) – nazývaná **ha-ras**. Typickou črtou tejto výšivky je to, že riadky krížikového stehu tvoria pozadie pre motív, ktorý tvoria (vždy biele) kúsky látky nezakryté výšivkou.

Jest wiele rodzajów ściegu w hafcie krzyżykowym i mają one ciekawe, często gwarowe nazwy, np. warkoczykowy, dwustronny krzyżykowy, **godek** czy **kurzo stopka**.

Existujú viaceré druhy stehov v krížikovej výšivke a majú zaujímavé, veľmi často nárečové pomenovania, napr. vrkôčikový, obojstranný krížikový, **godek** alebo **kurzo stopka**.

Dokończ zdobienie zakładki do książki haftem krzyżykowym według podanego wzoru.

Dokončíte výzdobu záložky do knihy krížikovou výšivkou podľa uvedeného vzoru.

haras – cienka nić wełniana lub bawełniana używana do haftowania / šnurovanie, tenká vlnená alebo bavlnená niť používaná na výšivku

godek, kurzo stopka – gwarowe nazwy ściegów w hafcie krzyżykowym / nárečové pomenovania stehu v krížikovej výšivke